

فرانسه قرار بود جام جهانی را ببرد؛ چه چیزی اشتباه پیش رفت؟

خروس اهلی!

گزارش یک

رایان شرکی، حس شوک و ناامیدی را در میان بازیکنان فرانسه در روزی که رویای جام جهانی شان در یک شکست ۲-۰ مقابل اسپانیا مرد، به تصویر کشید.

«این یک ناامیدی بزرگ است»، شرکی با سری پایین این را گفت. «ما به خودمان باختیم، نه به داور، نه به اسپانیا، به خودمان باختیم. همه شما می دانید که همه از ما می ترسیدند، تنها تیمی که می توانست ما را حذف کند، خودمان بودیم. امروز وحشتناک بود.»

از رایان شرکی پس از شکست فرانسه پرسیدند که تیمش چه چیزی کم داشت. پاسخ او کوتاه و تلخ بود: «همه چیز». از نظر فنی باختیم، از نظر تاکتیکی باختیم و در دوئل‌ها هم شکست خوردیم.»

این شاید بهترین توصیف از نمایش فرانسه بود. مدعی اصلی قهرمانی نه در کیفیت بازی، نه در جنگندگی و نه در تصمیم‌گیری، برتری خاصی نسبت به اسپانیا نداشت. در مقابل، اسپانیا بار دیگر با فوتبال مبتنی بر مالکیت، صبر، دقت و حملات هدفمند، نشان داد که همچنان نسخه‌ای دشوار برای فرانسه است.

این سومین شکست پیاپی فرانسه برابر اسپانیا در مرحله نیمه‌نهایی یک تورنمنت بزرگ بود. ابتدا در یورو با نتیجه ۲ بر یک شکست خورد، سپس در لیگ ملت‌های اروپا با نتیجه ۵ بر ۴ مغلوب شد و حالا نیز در جام جهانی، مهم‌ترین رویارویی دو تیم را واگذار کرد.

همه چیز برای فرانسه مهیای فتح جام بود؛ تیم اول رده‌بندی مسابقات، قدرتمندترین خط حمله جام و دیدیه دشان که می‌خواست پس از ۱۴ سال حضور روی نیمکت خروس‌ها، با قهرمانی خداحافظی کند. اما به جای حضور در فینال نیویورک، فرانسه باید برای کسب مقام سوم به میدان برود.

فرانسه حالا باید برای دیدار رده‌بندی راهی میامی شود؛ تیمی که هنوز نمی‌داند چگونه در یک بعدازظهر تلخ در دالاس، همه چیز به این سرعت از هم پاشید. تیمی که تا پیش از این با فوتبال هجومی و تماشایی خود یکی از جذاب‌ترین تیم‌های جام جهانی بود، مقابل اسپانیا کاملاً از کار افتاد و هیچ شباهتی به نسخه همیشگی خود نداشت.

پس از این شکست، بدون شک تاکتیک‌های دیدیه دشان زیر ذره‌بین خواهد رفت؛ به‌ویژه تصمیم او برای استفاده همزمان از چهار مهاجم تخصصی مقابل تیمی مانند اسپانیا که یکی از بهترین تیم‌های جهان در حفظ و گردش توپ است.

کیلیان امپایه نیز پس از مسابقه به یکی از مشکلات اصلی تیمش اشاره کرد و گفت: «از همان ابتدای بازی، در پرس کردن سه نفر مقابل دو نفر عمل می‌کردیم و همان‌جا اشتباه کردیم. مقابل اسپانیا باید نفر به نفر پرس کنید.»

آمار نیز ضعف کامل فرانسه در فاز هجومی را تأیید می‌کند. خروس‌ها تنها ۰.۳ گل مورد انتظار (xG) ثبت کردند؛ ضعیف‌ترین عملکرد هجومی این تیم در یک مسابقه جام جهانی از زمان آغاز ثبت آمارهای این‌ها در سال ۱۹۶۶. حتی عجیب‌تر اینکه فرانسه تا دقیقه ۸۲ هیچ شوتی در چهارچوب دروازه نداشت و نخستین ضربه در چهارچوب آنها زمانی ثبت شد که دزیره دوته، بازیکن تعویضی از فاصله‌ای بیش از ۳۰ متر تلاش کرد با یک ضربه چپ اوناوی سیمون، دروازه‌بان اسپانیا را غافلگیر کند. در آن مقطع، کیلیان امپایه کاملاً شبیه بازیکنی بود که پذیرفته بازی از دست رفته است. عثمان دمبله برنده توپ طلای ۲۰۲۵، تنها در ابتدای مسابقه با یک پاس زیبا امپایه را در موقعیت گل قرار داد، اما در ادامه تأثیر چندانی روی بازی نداشت. بردلی بارکولا نیز نتوانست عملکرد موثری ارائه دهد و در نهایت تعویض شد.

مایکل اولیسه، خلاق‌ترین بازیکن فرانسه و یکی از درخشان‌ترین چهره‌های این جام جهانی، هم زیر فشار دفاع منظم اسپانیا کاملاً مهار شد و ۱۸ دقیقه مانده به پایان از زمین بیرون رفت.

فرانسه چهار سال قبل در فینال جام جهانی قطر نیز شرایط مشابهی

پاتریک ویرا،
اسطوره فوتبال
فرانسه و
قهرمان جام
جهانی ۱۹۹۸
در تحلیل این
دیدار به شبکه
ITV Sport
گفت:
«انتظارها از
فرانسه برای
قهرمانی بسیار
بالا بود. همه
ما نه فقط از
نتیجه، بلکه از
کیفیت نمایش
تیم هم واقعاً
ناامید شدیم.»

را تجربه کرده بود و پس از عقب افتادن ۲ بر صفر مقابل آرژانتین، بازی را به وقت‌های اضافه کشاند. اما این بار هیچ نشانی از آن بازگشت تاریخی دیده نشد.

حتی شرایط برای خروس‌ها بدتر هم شد. در دقایق پایانی، اسپانیا با آرامش توپ را به گردش درمی‌آورد و با پاس‌های متوالی، بازی را کاملاً در اختیار گرفته بود؛ تا جایی که فریادهای «اوله» از سکوهای ورزشگاه بلند شد و شکست فرانسه رنگ و بوی تحقیر به خود گرفت.

پاتریک ویرا، اسطوره فوتبال فرانسه و این دیدار به شبکه جهانی ITV Sport گفت: «انتظارها از فرانسه برای قهرمانی بسیار بالا بود. همه ما نه فقط از نتیجه، بلکه از کیفیت نمایش تیم هم واقعاً ناامید شدیم.»

پاتریک ویرا در ادامه گفت: «فرانسه اصلاً وارد بازی نشد. اولیسه مهره کلیدی ما بود و باید بیشتر صاحب توپ می‌شد، اما اسپانیا اجازه نداد او جریان بازی را در دست بگیرد.

«ما انتظار داشتیم بهترین بازیکنان مان بد رخسند، اما هیچ‌کدام موفق نشدند. این فقط ضعف یکی دو نفر نبود؛ کل تیم نمایش ضعیفی داشت.»

آیا فرانسه اسپانیا را دست‌کم گرفته بود؟ با توجه به شناخت دو تیم از یکدیگر، پاسخ این سؤال احتمالاً منفی است.

واقعیت این بود که فرانسه حتی به سطح واقعی خود هم نزدیک نشد و توضیح روشنی برای این افت وجود ندارد. البته اسپانیا شایسته تحسین است، اما عملکرد ضعیف تقریباً تمام ستاره‌های فرانسه همچنان سؤال برانگیز به نظر می‌رسد.

گل زودهنگام میکل اوباسالاب از روی نقطه پانلنی نیز شرایط را برای فرانسه دشوارتر کرد و پس از مسابقه، رایان شرکی با سؤالی جالب رویه‌رو شد: اینکه آیا فرانسه به این دلیل مقابل اسپانیا آسیب‌پذیر بود که برای نخستین بار در این جام جهانی با شرایط سخت مواجه شد؟

شرکی در پاسخ گفت: «سؤال خیلی خوبی است. شاید حقیقتی در آن باشد. وقتی همه چیز بیش از حد راحت پیش می‌رود، ممکن است فکر کنیم از بقیه بهتر هستیم.»

در این مسابقه تقریباً هر اتفاقی که می‌توانست به ضرر فرانسه رقم بخورد، رخ داد.

آدرین رابیو که هم در حفظ توپ اشتباهات زیادی داشت و هم خیلی زود کارت زرد گرفت، یکی از ضعیف‌ترین بازی‌هایش را انجام داد. او در ادامه نیز با خطایی دیگر آستانه اخراج پیش رفت و در نهایت پیش از آنکه کارت زرد دوم را بگیرد، از زمین بیرون کشیده شد.

ولیبام سالیبا هم که از ابتدای جام جهانی با وجود مصدومیت بازی می‌کرد، برابر اسپانیا کاملاً دور از شرایط ایده‌آل بود. مدافع آرسنال تنها حدود ۳۰ دقیقه نوام آورد و پس از احساس درد روی زمین افتاد و با اشاره به کادر پزشکی اعلام کرد که قادر به ادامه بازی نیست.

لوکاس دینیه اختلاف‌نظر وجود داشت. عداای معتقد بودند او کمی دانشد، اما گروهي دیگر این سؤال را مطرح کردند که چرا دیدیه دشان اجازه داد دینیه برای مدت طولانی مقابل ستاره جوان اسپانیا، پامال بازی کند؛ تقاضایی که از همان ابتدا نابرابر به نظر می‌رسید.

دشان پس از مسابقه گفت: «بازیکنان کاملاً ناامید هستند. باید در زمین خطرناک‌تر ظاهر می‌شدیم و کار را برای اسپانیا سخت‌تر می‌کردیم.»

این تورنمنت آخرین حضور دشان روی نیمکت فرانسه بود. طبق تصمیمی که پیش از آغاز تورنمنت گرفته شده بود، او پس از پایان رقابت‌ها از تیم ملی جدا می‌شود و زین‌الدین زیدان هدایت خروس‌ها را بر عهده خواهد گرفت.

نکته امیدوارکننده برای فرانسه این است که بخش بزرگی از این نسل بااستعداد، چهار سال دیگر نیز در اختیار تیم ملی خواهد بود و می‌تواند در جام جهانی بعدی به میدان برود.

اما واقعیت تلخ این است که چهار سال، فاصله‌ای بسیار طولانی است و هیچ تضمینی وجود ندارد که این فرصت دوباره تکرار شود؛ موضوعی که فوتبال فرانسه بهتر از هر تیم دیگری آن را درک می‌کند.

عکس ها: Getty Images

شکست یک فلسفه

پایان عصر دشان

چهره

شکست فرانسه برابر اسپانیا در نیمه‌نهایی جام جهانی ۲۰۲۶ تنها به معنای حذف خروس‌ها از مسیر قهرمانی نبود؛ این مسابقه پایان یکی از مهم‌ترین دوره‌های تاریخ فوتبال فرانسه را نیز رقم زد. دیدیه دشان پس از ۱۴ سال حضور روی نیمکت تیم ملی، با ناکامی در رسیدن به فینال جام جهانی از صحنه کناره‌می‌رود؛ مربی‌ای که پرافتخارترین دوران فوتبال فرانسه در قرن بیست‌ویکم را رقم زد، اما در آخرین شب، نمایش هیچ شباهتی به یک مدعی قهرمانی نداشت.

پایان یک دوره طلایی
دشان در سال ۲۰۱۲ هدایت فرانسه را برعهده گرفت؛ زمانی که فوتبال این کشور هنوز از پیامدهای ناکامی‌های جام جهانی ۲۰۱۰ و اختلافات داخلی رنج می‌برد. او اما به تدریج نظم، ثبات و شخصیت را به تیم ملی بازگرداند. حاصل این دوران، قهرمانی در جام جهانی ۲۰۱۸، نایب‌قهرمانی جام جهانی ۲۰۲۲، حضور در فینال یورو ۲۰۱۶ و قهرمانی لیگ ملت‌های اروپا بود. کمتر مربی ملی در دوران مدرن فوتبال توانسته چنین کارنامه‌ای از خود به جا بگذارد.

با این حال، فوتبال حافظه کوتاهی دارد. شکست برابر اسپانیا باعث شد بسیاری از هواداران فرانسوی بیش از آن‌که به موفقیت‌های گذشته فکر کنند، از پایان دوران دشان استقبال کنند و چشم انتظار آغاز عصر زین‌الدین زیدان باشند.

تیمی پرستاره، نمایشی ناامیدکننده
شاید تلخ‌ترین بخش ماجرا برای دشان این باشد که فرانسه با یکی از مستعدترین نسل‌های تاریخ خود وارد جام جهانی شد. کیلیان امپایه، عثمان دمبله، مایکل اولیسه، اورلین شوامنی، ویلیام سالیبا و ده‌ها ستاره دیگر در اختیار سرمربی فرانسه بودند و بسیاری این تیم را اصلی‌ترین مدعی قهرمانی می‌دانستند. اما مقابل اسپانیا، این ستاره‌ها تقریباً محو شدند. امپایه نتوانست تأثیر همیشگی خود را داشته باشد، دمبله از جریان بازی خارج شد و اولیسه نیز زیر فشار هافبک‌های اسپانیا کاملاً بی‌اثر بود. فرانسه در بیشتر دقایق مسابقه از نظر مالکیت، کنترل بازی و خلق موقعیت عقب‌تر از حریف بود؛ موضوعی که انتقادات فراوانی را متوجه دشان کرد.

چرا دشان شکست خورد؟

بسیاری از تحلیلگران معتقدند مشکل اصلی فرانسه نه کیفیت بازیکنان، بلکه ناتوانی در تطبیق با شرایط مسابقه بود. اسپانیا با سه هافبک مرکزی برمیانه میدان مسلط شد و عملاً اجازه نداد فرانسه بازی همیشگی خود را ارائه کند.

با این حال، دشان از تغییر ساختار تیم خودداری کرد. او نه سیستم بازی را تغییر داد و نه راهکاری متفاوت برای مقابله با برتری عددی اسپانیا در میانه میدان ارائه داد. حتی تعویض‌های او نیز تا حد زیادی قابل پیش‌بینی بود و نتوانست روند مسابقه را تغییر دهد.

در واقع همان ویژگی‌هایی که سال‌ها عامل موفقیت دشان بودند، این بار علیه او عمل کردند. اعتماد به بازیکنان، سادگی تاکتیکی و تکیه بر کیفیت فردی ستاره‌ها در بسیاری از مسابقات جواب داده بود، اما برابر تیمی منسجم و سازمان‌یافته مانند اسپانیا کافی نبود.

اعتماد به ستاره‌ها

فلسفه دشان در طول دوران مربیگری‌اش تقریباً ثابت بود: حفظ آرامش رختکن، اعتماد به بازیکنان کلیدی و پرهیز از پیچیدگی‌های تاکتیکی. او اعتقاد داشت در فوتبال ملی، جایی که زمان تمرین محدود است، نباید بازیکنان را با ایده‌های پیچیده سردرگم کرد.

این رویکرد در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۲ نتایج فوق‌العاده‌ای برای فرانسه به همراه آورد. اما برابر اسپانیایی که با برنامه‌ای دقیق و جزئیات تاکتیکی فراوان وارد میدان شده بود، این فرمول دیگر جواب نداد.

شاید مهم‌ترین انتقاد به دشان این باشد که در سال‌های اخیر، به‌ویژه در تقابل‌های متوالی با اسپانیا، نتوانست از شکست‌های گذشته درس بگیرد. فرانسه برای سومین بار در سه سال اخیر مقابل تیم لوئیس دلافونته شکست خورد و هر بار نیز راهی برای حل مشکلاتش پیدا نکرد.

میراثی که فراموش نخواهد شد

با وجود پایان تلخ، جایگاه دشان در تاریخ فوتبال فرانسه خدشه‌دار نخواهد شد. او یکی از معدود افرادی در تاریخ فوتبال است که هم به عنوان بازیکن و هم به عنوان سرمربی جام جهانی را فتح کرده است. اکنون زین‌الدین زیدان آماده تحویل گرفتن تیمی پرستاره و آماده رقابت در بالاترین سطح است. با این حال، جانشین دشان به خوبی می‌داند که میراث مردی را برعهده می‌گیرد که طی ۱۴ سال، فرانسه را به یکی از باثبات‌ترین قدرت‌های فوتبال جهان تبدیل کرد. شاید آخرین تصویر از دوران دشان، شکست برابر اسپانیا باشد؛ اما تاریخ او را با جام‌ها، فینال‌ها و سال‌هایی به یاد خواهد آورد که فرانسه تقریباً همیشه در میان مدعیان اصلی فوتبال جهان قرار داشت.

روایت

فرمول موفقیت لاروخا در جام جهانی

اسپانیا بدون جادوی ستاره‌ها

تیم ملی اسپانیا با پیروزی قاطع ۲ بر صفر برابر فرانسه به فینال جام جهانی ۲۰۲۶ رسید؛ موفقیتی که بیش از هر چیز حاصل قدرت جمعی، انسجام تاکتیکی و هویت فوتبالی این تیم است. در روزی که بسیاری از نگاه‌ها به ستاره‌های پرزرق‌وبرق فرانسه دوخته شده بود، این لاروخا بود که نشان داد در فوتبال ملی، همیشه نام‌های بزرگ تعیین‌کننده نیستند.

فرانسه با ستاره‌هایی چون کیلیان امپایه، عثمان دمبله و مایکل اولیسه وارد میدان شد و بسیاری این تیم را بخت نخست قهرمانی می‌دانستند. اما در پایان، اسپانیا نه با ضدحمله‌های اتفاقی و نه با دفاع مطلق، بلکه با فوتبالی حساب‌شده و برتری کامل تاکتیکی راهی فینال شد.

تیمی که از ستاره‌ها بزرگ‌تر است

برخلاف بسیاری از مدعیان جام جهانی، اسپانیا تیمی نیست که بر دوش یک یا دو فوق‌ستاره حرکت کند. البته لامین یامال به عنوان پدیده فوتبال جهان در مرکز توجه قرار دارد، اما موفقیت این تیم بیش از هر چیز محصول هماهنگی جمعی است.

اسپانیایی‌ها مقابل فرانسه مالکیت توپ بیشتری داشتند، پاس‌های بیشتری زد و بدل کردند و در بسیاری از دقایق مسابقه کنترل کامل بازی را در اختیار گرفتند. آنها نه برای ختنی کردن حریف، بلکه برای تحمیل سبک بازی خود به میدان آمده بودند.

این رویکرد حاصل پروژه‌ای است که لوئیس دلافونته نزدیک به چهار سال پیش آغاز کرد؛ پروژه‌ای که بیش‌تر با قهرمانی در لیگ ملت‌های اروپا و یورو به ثمر نرسیده بود و حالا در آستانه فتح جهان قرار دارد.

یامال، اعتماد به نفس یک ستاره بزرگ

پیش از مسابقه، لامین یامال بارها تأکید کرده بود که اسپانیا دلیلی برای نگرانی از بابت فرانسه ندارد. این ستاره ۱۹ ساله که بیش از این قهرمانی اروپا را تجربه کرده، در زمین نیز نقش مهمی در برتری تیمش ایفا کرد.

اسپانیا به خوبی نقطه ضعف فرانسه را شناسایی کرده بود؛ لوکاس دینیه در سمت چپ خط دفاعی. یامال با حرکات انفجاری و تغییر مسیرهای سریع خود بارها این مدافع باتجربه را تحت فشار قرار داد و سرانجام نیز خطای او روی ستاره بارسلونا، پانلنی و گل نخست اسپانیا را رقم زد.

هرچند یامال درخشان‌ترین بازی خود در جام را ارائه نکرد، اما بار دیگر نشان داد در مهم‌ترین مسابقات نیز تأثیرگذار است؛ ویژگی‌ای که از بازیکنان بزرگ انتظار می‌رود. البته اگر یامال چهره آینده فوتبال اسپانیاست، رودری ستون اصلی موفقیت امروز این تیم محسوب می‌شود.

هافبک منچستر یونایتد و سگین فصل گذشته به اوج یازگشته، مقابل فرانسه یکی از بهترین نمایش‌های خود در جام جهانی را ارائه داد.

پیروزی در تمام نبردهای کوچک

یکی از دلایل اصلی برتری اسپانیا، پیروزی در دوئل‌های فردی و نبردهای تاکتیکی سراسر زمین بود. مایکل اولیسه، ستاره خلاق فرانسه، زیر فشار رودری و فابیان روئیس تقریباً از جریان بازی خارج شد. با از کار افتادن او، توپ کمتری به امپایه و دمبله رسید و خطر اصلی فرانسه عملاً خنثی شد.

در خط دفاع نیز آمریکا لاپورت و پائو کوبارسی عملکردی کم‌نقص داشتند. کوبارسی ۱۹ ساله بار دیگر نشان داد چرا از او به عنوان یکی از آینده‌دارترین مدافعان جهان یاد می‌شود. مهار امپایه در چنین مسابقه‌ای، دستاوردی نیست که هر مدافعی بتواند به آن افتخار کند.

در سوی دیگر زمین نیز پدرو پورو و دنی اولمو با همکاری عالی خود گل دوم را ساختند؛ گلی که عملاً کار فرانسه را تمام کرد.

فرهنگ برنده در اردوی اسپانیا

شاید مهم‌ترین تفاوت اسپانیا با بسیاری از تیم‌های حاضر در جام جهانی، روحیه و فرهنگ حاکم بر این تیم باشد. دلافونته بارها از اتحاد و همدلی موجود در اردو سخن گفته و تأکید کرده که در طول ۳۹ روز حضور در جام جهانی حتی یک مشکل انضباطی نیز در تیمش وجود نداشته است.

این انسجام در زمین نیز کاملاً قابل مشاهده است. بازیکنان اسپانیا برای یک هدف مشترک می‌جنگند و همین موضوع باعث شده در لحظات سخت نیز تسلیم نشوند. گل‌های دیر هنگام مقابل بلغارستان و بلژیک اکنون دیگر نشانه ضعف نیستند؛ بلکه نماد شخصیت تیمی هستند که تا آخرین لحظه برای پیروزی تلاش می‌کند.